

Komisja Krajobrazu Kulturowego
Polskiego Towarzystwa Geograficznego
Oddział Katowicki PTG

Woda w przestrzeni przyrodniczej i kulturowej

Water in natural and cultural space

Pod redakcją:

Urszuli MYGI-PIĄTEK

Prace Komisji Krajobrazu Kulturowego PTG nr 2

SOSNOWIEC 2003

Rada Naukowa Tomu – Recenzenci:

Wiaczesław Andrejczuk, Andrzej T. Jankowski, Zygmunt Kłodnicki, Jacek Łapiński,
Urszula Myga-Piątek, Krystyna Pawłowska, Joanna Plit, Maria Z. Pulinowa,
Krzysztof Wojciechowski.

Prace Komisji Krajobrazu Kulturowego PTG nr 2

Przygotowanie do druku: Sławomir PYTEL

Projekt okładki: Sławomir PYTEL

Rysunki: Katarzyna LEŚNIOK

Copyright © 2003 by Komisja Krajobrazu Kulturowego PTG

Wszelkie prawa zastrzeżone

Wydawca:
Komisja Krajobrazu Kulturowego PTG
Oddział Katowicki PTG
ul. Będzińska 60
41-200 Sosnowiec

ISBN 83-918296-5-0

Druk: Pracownia Komputerowa Jacka Skalmierskiego, Gliwice

SPIS TREŚCI

SŁOWO WSTĘPNE (Urszula MYGA-PIĄTEK)	9-12
---	------

STUDIA GEOGRAFICZNE

1. Andrzej T. Jankowski Rola wody w krajobrazie.....	15-24
2. Maria Baścik Źródła w krajobrazie Wyżyn Krakowsko-Wieluńskiej i Miechowskiej	25-37
3. Sebastian Bernat Woda w krajobrazie parków wiejskich doliny Bugu.....	38-43
4. Zbigniew Borkowski Wpływ wody na rozmieszczenie osadnictwa wiejskiego - prezentacja metody badań i przykład jej zastosowania	44-53
5. Dariusz Brykała Rekonstrukcja zagospodarowania hydrotechnicznego doliny Skrwy i Osetnicy od XV do XX wieku	54-64
6. Duś Edward Woda w krajobrazie rolniczym	65-77
7. Maria Fajer Budowle wodne jako element krajobrazu w dorzeczu Liswarty	78-86
8. Adam Hibszer Wikliniarstwo w gminie Babice (dolina górnej Wisły) – przyczynek do zmian w zagospodarowaniu doliny.....	87-95
9. Wioletta Kałamucka Tradycyjne sposoby wykorzystania zasobów rzek na przykładzie flisactwa w Ulanowie	96-103
10. Anna Kowalska Zmiany środowiska w korycie Wisły i na terenach zalewowych wywołane żegluga i regulacją rzeki (odcinek Warszawa-Płock).....	104-114
11. Robert Machowski Zbiorniki w nieckach osiadania i zapadliskach w krajobrazie Wyżyny Śląskiej	115-123
12. Jadwiga Michalczyk Rola wody w architekturze krajobrazu województwa lubelskiego	124-133
13. Urszula Myga-Piątek Woda jako składnik i czynnik rozwoju krajobrazu centralnej Sławonii na przykładzie parku przyrody Lonjsko Polje.....	134-146
14. Urszula Myga-Piątek, Józef Partyka Stawy Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej jako ważny element krajobrazu	147-162

15. Jerzy Nita, Urszula Myga-Piątek

Próba wykorzystania map i modeli numerycznych do analizy geometrycznych układów sieci hydrograficznej na przykładzie województwa śląskiego..... 163-170

16. Joanna Plit

Wały przeciwpowodziowe – antropogeniczny element krajobrazu 171-178

17. Miroslav Proskurnyak

Ландшафти долини річки смотрич в історичному центрі Кам'янця-Подільського 179-188

18. Patrycja Przewoźnik

Zmiany układu i znaczenia sieci wodnej w Chorzowie w XIX i XX wieku 189-199

19. Maria Z. Pulinowa

Przemiany krajobrazu kulturowego Bielska-Białej 200-209

20. Богдан Рідущ, Володимир Захар'єв

Спелеістичні дослідження у сокілецькому мікрореґіоні (хмельницька область) .. 210-219

21. Mariusz Rzętała

Rola zbiornika Kozłowa Góra w krajobrazie środkowej części doliny Brynicy 220-227

22. Grzegorz Tarka

Antropogeniczne zalewiska jako szczególny przykład krajobrazu akwaticznego terenów osiadań pogórnicych w Sosnowcu-Kazimierzu Górnicy 228-236

23. Jan Maciej Waga

„Łęczok” – kilkusetletni przykład funkcjonowania idei zrównoważonego i trwałego rozwoju..... 237-243

24. Jan Maciej Waga

Park przypałacowy w Rudach – nadrzeczne dziedzictwo książąt raciborskich..... 244-253

STUDIA ARCHITEKTONICZNE

25. Beata J. Gawryszewska

Woda w ogrodzie przydomowym – sfera użytkowa i znaczenia kulturowe na przykładzie koncepcji flowforms Johna A. Wilkesa 257-264

26. Marek Kosmala

„Ogrody deszczowe” czyli ogrody retencjonujące wody opadowe - moda czy konieczność 265-274

27. Alina Pancewicz

Rola rzek w rozwoju przestrzennym historycznych miast nadrzecznych..... 275-285

28. Marek Piwowarski, Monika Harmas, Izabela Dymitryszyn

Świder bis 2002 – koncepcja rekreacji w oparciu o walory przyrodnicze i kulturowe doliny Wisły dla aglomeracji warszawskiej 286-297

29. Krystyna Pawłowska

Skutki krajobrazowe podwyższenia wałów Wisły w Krakowie studium – projekt – realizacja 298-307

- 30. Anna Różańska**
Przekształcenia układu wodnego Parku Wilanowskiego w Warszawie 308-315
- 31. Janusz Skalski**
Warszawski Kanał Wystawowy w zurbanizowanym krajobrazie doliny Wisły 316-324
- 32. Agata Zachariasz**
Woda jako element kompozycji parków publicznych 325-334

STUDIA JĘZYKOWE, FILOZOFICZNE, ETNOLOGICZNE, ARTYSTYCZNE

- 33. Barbara Falińska**
Woda w źródłach językoznawczych 337-344
- 34. Jacek Łapiński**
Woda – paradygmat cywilizacji, kultury i krajobrazu 345-352
- 35. Anna Drożdż, Zbigniew Caputa**
Studnie w krajobrazie kulturowym Polski na podstawie polskiego atlasu
etnograficznego 353-366
- 36. Anna Grabińska-Szczęśniak**
Użytkowanie i symbolika wody na pograniczu łemkowsko-bojkowskim w latach
30-tych XX wieku 367-374
- 37. Zygmunt Kłodnicki**
Przyrodnicze i kulturowe uwarunkowania tradycyjnego rybołówstwa śródlądowego
w Polsce 375-381
- 38. Agnieszka Pieńczak-Lebeda**
Symboliczno-magiczne znaczenie wody w tradycyjnej kulturze wsi polskiej 382-389
- 39. Sylwia Żwak**
Woda jako część orbis exterior w polskiej kulturze tradycyjnej 390-399
- 40. Jeremi T. Królikowski**
Artystyczne formy zapisu obrazu wody w przestrzeni 400-402